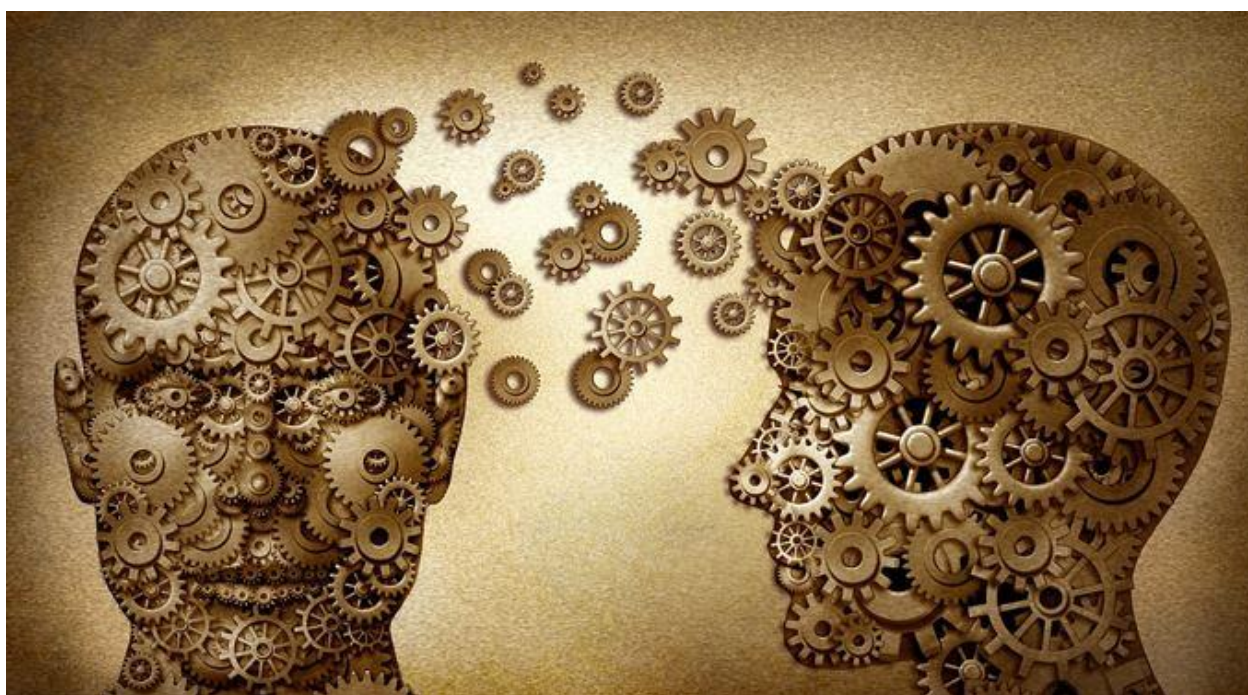

NA PODZIM SI MŮŽE PŘIJÍT I PRO VÁS. NEZAMĚSTNANOST OČIMA EXPERTŮ

[ONDŘEJ TŮMA](#) | 19. 6. 2020 | [Vstoupit do diskuze](#)

Co čeká český pracovní trh? Jak moc vyletí v příštích měsících nezaměstnanost? Kdo se má bát o místo? A dokáže vláda efektivně reagovat?

Shutterstock

Nezaměstnanost v Česku zůstává dlouhodobě nejnižší v celé Evropské unii. Ani v nejbližší době, kdy se ekonomiky budou vzpamatovávat z koronakrize, se to nejspíš nezmění. Situace ale pravděpodobně už nebude tak růžová ani u nás. Během května nezaměstnanost stoupla na 3,6 procenta. Proti minulým měsícům to sice neznamenalo výrazný nárůst, zároveň to ale není důvod k přehnanému optimismu. „Na první pohled nejde o velký skok ve srovnání se situací před koronakrizí, avšak to by bylo až příliš zjednodušené hodnocení. Na jaře nezaměstnanost obvykle klesá a třeba loni v květnu dosahovala míra nezaměstnanosti 2,6 %“, říká Petr Dufek, ekonom ČSOB. Odborníci se shodují, že přituhovat začne na podzim. To už lidé a firmy nebudou moct spoléhat na některé podpůrné vládní programy, které teď ještě

běží a udržují práci zaměstnancům, co by šli jinak z kola ven. Do konce roku by se počet nezaměstnaných mohl zvýšit i na dvojnásobek nebo víc.

„Predikce ekonomů, ať už z vládního NERV, nebo ekonomického poradního týmu Ústředního krizového štábu mluví až o deseti procentech na podzim. Kolegové tady na MPSV na základě vývoje a zkušeností z minulosti hovoří o sedmi procentech. Připravujeme se na černý scénář, mým cílem ale je, aby nenastal,“ řekla v rozhovoru pro *Hospodářské noviny* ministryně práce a sociálních věcí Jana Maláčová.

Co si o situaci na českém trhu práce trhu myslí respondenti naší ankety? Jaký vývoj očekávají v nejbližších měsících? Jak moc může do konce roku vyskočit nezaměstnanost? Které pracovní pozice jsou nejohroženější? Bude v silách vlády na tento vývoj efektivně reagovat?

Tomáš Prouza

prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR

První velký šok přijde se začátkem léta, když řadě lidí s koncem školního roku skončí i ošetřování člena rodiny. Druhý, ještě větší šok přijde s koncem programu Antivirus. Ošetřovné, Antivirus a někdy také vymyšlená nemocenská drží lidi oficiálně v práci, navíc naprostá většina zaměstnavatelů dělá maximum pro to, aby nemuseli propouštět. Ale výsledky firem za květen i první půlku června ukazují, že návrat do normálu bude hodně pomalý, v některých oborech, jako je cestovní ruch, ale třeba i prodej oblečení, může trvat dlouhé měsíce, minimálně do jara příštího roku.

Pokud by vláda chtěla lidem skutečně pomoci, musela by plnit sliby. Pětadvacítka pro živnostníky a Antivirus pro zaměstnance byly výborná pomoc v okamžiku krize, ale teď už vláda měla minimálně měsíc rozjíždět restart ekonomiky. Místo toho vidíme pomoc pouze pro kamarády typu Smartwings nebo velké zemědělské koncerny, zatímco na sliby typu poukázky na dovolenou sedá prach. Akcionáři z Číny nebo daňových rájů českou ekonomiku nenastartují, normální lidé by to

dokázali. Stačilo by, aby je vláda podpořila, ať už v konkrétních oblastech, jako je cestovní ruch, nebo plošně, jako třeba německá vláda plošným snížením DPH.

Jiří Horecký

prezident Unie zaměstnavatelských svazů ČR

Nárůst nezaměstnanosti očekáváme zejména v podzimních měsících, a to ve spojitosti s ukončením sezónních prací. Další proměnou, která pravděpodobně přispěje k nárůstu nezaměstnanosti, je ukončení vládního programu Antivirus na konci srpna. Toto jsou skutečnosti, které jsou predikovatelné. Co je předmětem dohadů a předpovědí, to je budoucí ekonomická situace firem, tedy zaměstnavatelů.

V Česku lze v dopadech koronaviru na trh práce očekávat významné regionální rozdíly, zejména v závislosti na struktuře místních firem. Nejvíce postižená odvětví budou služby, cestovní ruch či obchodu. Je ale potřeba zmínit, že trh práce reaguje na vývoj ekonomiky zpravidla s půlročním zpožděním. Osobně se tedy nedomnívám, že by do konce roku měla míra nezaměstnanosti vzrůst víc než na pět procent.

Helena Horská

hlavní ekonomka Raiffeisenbank

K 16. červnu registrovaly úřady práce 267 903 osob bez práce a registrovaná míra nezaměstnanosti činila 3,66 procenta. Od konce února o práci nejpravděpodobněji v souvislosti přímé či nepřímé s koronavirem přišlo zhruba 38 tisíc osob. Do léta to může být i čtyřikrát víc, bez ohledu na program Antivirus.

Vyplacená průměrná částka pomoci v programu Antivirus sice pozvolna roste, ale ukazuje se, že tento program opět zachraňuje špatně či hůře placená místa. Znovu a chybně dáváme přednost kvantitě nad kvalitou pracovních míst a ekonomiky. Zachraňujeme zastaralý model ekonomiky s nízkou přidanou hodnotou a brzdíme nástup moderní ekonomiky založené na technologiích, inovacích, znalostech atd. Jak se ekonomika rozbíhá, měl by se program Antivirus co nejdříve proměnit na skutečný program podpory zkrácených pracovních úvazků Kurzarbeit, aby dal šanci lidem lépe balancovat mezi prací a osobním životem a firmám postupně rozjet výrobu.

Ale zpět k výhledu: v létě přijde první náraz a s podzimem další. Počet nezaměstnaných se klidně může zvýšit zhruba o 300 tisíc na více než půl milionu osob, což je maximum z roku 2015. I tak ale nezaměstnanost okolo 6,6 procenta na konci roku bude nejspíš jedna z nejnižších v Evropské unii.

Jaromír Janoš

jednatel společnosti Trexima

Kurzarbeit způsobil odklad významného propouštění. Nejpozději na podzim k němu ale dojde. Malé firmy budou bojovat o přežití, velké budou masivně investovat do automatizace a digitalizace – robot nemarodí a nemusí do karantény.

Pro další vývoj bude zásadní, jak německé firmy využijí masivní vládní intervence. To naši ekonomiku totiž výrazně ovlivní. Odhaduji říjnovou míru nezaměstnanosti kolem šesti procent. Nejohroženější jsou obslužné pozice v automotive sektoru, kde se sečtou tři vlivy – propad poptávky, robotizace a elektromobilita (elektromobily mají méně komponent). Banky a pojišťovny zruší pobočky, protože vyzkoušely

během omezení digitální cestu. Naopak budou chybět lidé pro zavádění digitálních systémů a robotů.

A jestli je v silách vlády efektivně reagovat? Moc tomu nevěřím. Já bych zaměřil úsilí na změnu kvalifikační struktury lidí – z obslužných činností na odborné, řekněme „digitální“. To vyžaduje propracovaný systém vzdělávání dospělých. V minulosti to státu moc nešlo. Zachraňování velkých firem nikam nevede – viz odstrašující příklad OKD. Místo finanční podpory milionářů by se měl stát zaměřit na vzdělávací podporu milionů (občanů).

Jan Zikeš

tajemník Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR

Prognóza není zatím nikterak příznivá. Propad ještě není zdaleka u konce, počkejme ještě na data za červen, ale páteř ekonomiky, automobilový průmysl, nenabral dech a na něj je navázána spousta odvětví jako subdodávky, malé firmy, dopravní firmy a podobně. Turistický ruch a navazující služby stojí, a to zejména kongresová turistika. Stát rozdává ostošest, snad ve vidině získání voličů, státní dluh (po)roste, Evropská unie se chce zadlužit ještě víc a jako přívažek přidává „green deal“, který též nebude zadarmo.

Epidemiologové nám udusili koronavirus, děkujeme, ale stále nám dusí třeba veletrhy a výstavy v Praze a Brně pod mantrou, co by kdyby. Stavebnictví se rozdýchává a potřebuje pracanty ze zahraničí, stejně jako sezónní zemědělství a lesnictví, potravinářství. A teď se přidali Marťani, pardon odboráři, s navýšením minimální mzdy, aby prý byla zachována spotřeba. Zapomněli ale, že abychom mohli spotřebovat, tak musíme vyrobit.

Lukáš Kovanda

hlavní ekonom Czech Fund, člen Národní ekonomické rady vlády

Letos míra nezaměstnanosti může vystoupat k osmi procentům, v roce příštím k deseti. Koronakrize začala jako nabídkový šok, jenž postupně přerostl a slil se s šokem poptávkovým. Synergický efekt těchto dvou šoků je tak silný, že nyní vyvolává šok realokační. Firmy zjišťují, že některé zaměstnance potřebovat už nikdy nebudou, zatímco některé jiné, nové ano.

Vládní opatření a opatření centrálních bank umí jakžtakž „řešit“ jen poptávkový šok. Do ekonomiky prostě doplní peníze, tedy vypadnuvší poptávku. Vlády tím ovšem zadlužují budoucí generace, centrální banky zase z kapsy těchto generací přímo berou, a to prostřednictvím manipulace s úroky a tištěním stovek miliard. Západ tak žije jen z podstaty a na úkor své budoucnosti; lidé mají výplatu, i když nepracují, řada z nich je radši na dávkách, než aby šla pracovat na pole a pomohla zemědělcům, v nejhorším případě si krátí čas blbostmi v ulicích a čmáráním na Churchilla.

Nebýt přebujelého sociálního státu museli by usilovat o pořádnou práci, tudíž žádoucí kreativní destrukce, onen realokační šok, by proběhla relativně snáze. S daleko nižšími dlouhodobými celospolečenskými náklady. Bohužel, opakovaně volíme cestu zevlování za nově tištěné miliardy a držíme při životě zombie firmy. Takže se nedivme, že Západ není s to alespoň udržet dynamiku růstu své produktivity, tedy svého bohatnutí, a že v globálním měřítku ztrácí na ekonomickém, a tím pádem hodnototvorném významu – hlavně ve prospěch Asie. V Asii ještě úplně nezapomněli, že hodnoty a bohatství vznikají prací, nikoli sociálními dávkami, dotacemi a tiskem miliard.

Zdroj: <https://finmag.penize.cz/anketa/417456-na-podzim-si-muze-prijit-i-pro-vas-nezamestnanost-ocima-expertu#podpora-v-nezamestnanosti>